

Жълта ръжда по пшеницата

Автор(и): проф. д-р Иван Киряков, Добруджански земеделски институт в гр. Ген. Тошево; гл.ас. д-р Йорданка Станоева, Добруджански земеделски институт в гр. Ген. Тошево

Дата: 10.04.2018 *Брой:* 4/2018

До 2014 г. жълтата ръжда има спородичен характер за нашата страна, като развитието и обикновено се наблюдаваше по Черноморието. Причината за това е късната ѝ проява през вегетацията, съвпадаща с повишаване на температурите, поради което нейното развитие се стопираше. За съжаление през последните няколко години климатичните условия благоприятстват ранната ѝ поява, а от тук и опасността от епифитотийно развитие на болестта.

Първите признаци от жълтата ръжда по листата са тесни, дълги, жълтеникави линии между нерватурата. Много скоро върху тях се появяват дребни, жълти сори (купчинки), наредени в редици като машинен шев. Уредосорите се образуват под епидермиса и остават покрити от него по-дълго време в сравнение с другите ръжди по пшеницата. В зависимост от степента на устойчивост на сортовете и климатичните условия се наблюдава различна по количество хлороза или некроза.

Борба

Организационно-стопанските и агротехнически мероприятия, ограничаващи развитието и разпространението на жълтата ръжда включват:

- Използване на устойчиви сортове. Устойчивостта на сортовете към жълтата ръжда е относителна и е свързана с расово-специфичните гени включени в съответните сортове, както и с расовото (вирулентното) разнообразие в популацията на патогена. От сортовете, селекция на Добруджански земеделски институт, добра устойчивост притежава сорт Драгана;
- Балансирано торене. Едностранично торене с високи азотни торови норми създава условия за съгъстяване на посевите, а тук и по-продължително задържане на влагата;
- Спазване на препоръчителната за съответния сорт сеитбена норма.

Химични средства

Критичните фенофази за развитие на жълтата ръжда са от първи-втори листен възел (GS31-32) до цъфтеж (GS60) на пшеницата, при поява на първи симптоми. Основната цел на превантивното третиране при пшеницата е свързано с предпазване на флаговия и подфлаговия лист на растението, както и възможността за нападение на класчетата. По-голяма част от разрешените за употреба фунгициди са от групата на триазолите и стробилурините, които са рискови по отношение възникване на устойчивост в популацията на гъбата при продължителна употреба.

В специалното приложение „Опасни патогени по земеделските култури“ на брой 3 на списание „Растителна защита“ може да прочетете подробно за жълтата ръжда по пшеницата и химичната борба с нея.